

GD Bildung und Kultur
Programm für lebenslanges Lernen

IMPULS TRANSFER

Regionalny obszar gospodarczy i kryteria analizy

Doskonalenie nauczycieli
1. Seminarium
Angermünde, 05.11.2012

Izabela Bieda
Institut für Ökonomische Bildung
an der Carl von Ossietzky Universität Oldenburg

Regionalny obszar gospodarczy

GD Bildung und Kultur
Programm für lebenslanges Lernen

...ale dlaczego?

Logika funkcjonowania szkół opiera się na tym, że ...

... szkoły mają wpływ na kryteria socjalizacji, na metody. Może w pewnym zakresie również na treści, jeżeli [w Niemczech] na szczeblu krajów związkowych istnieją do tego odpowiednie warunki, ale:

orientacja zawodowa nie ma wpływu na

- rynek pracy
- struktury gospodarcze
- krajowe i międzynarodowe wymagania dot. kwalifikacji

Reg. obszar gospodarczy jako zagadnienie realizowane na lekcjach

Definicja pojęcia „Region“

„Region“ oznacza obszar o średniej wielkości, wykazujący określone podobieństwa, np. wspólną kulturę, język, tradycje, cechy ukształtowania terenu, charakterystykę gospodarczą lub polityczną.

Wielkość regionu może być bardzo różna. Może on znajdować się wewnątrz granic politycznych danego kraju, ale może również być definiowany transgranicznie. Najważniejsze jest jednak, by możliwe było odgraniczenie poszczególnych regionów.

Regiony są najczęściej większe od gmin, mniejsze jednak od większości województw / krajów związkowych.

Definicja pojęcia „Obszar gospodarczy“

Pojęcie regionalnego obszaru gospodarczego można zdefiniować jako:

„zorganizowaną i ukształtowaną wskutek działalności człowieka przestrzeń geograficzną wzgl. jej wycinek, którą można scharakteryzować i wyodrębnić w oparciu o określone społeczno-ekonomiczne cechy strukturalne oraz powiązania funkcjonalne. Indywidualna struktura pozwala na odróżnienie przestrzeni gospodarczej od otaczających ją innych przestrzeni gospodarczych“

(Kraus, 2008, 11)

Definicja pojęcia „Obszar gospodarczy”

Obszar gospodarczy obejmuje tym samym wszystkie gminy i miasta danego regionu geograficznego tworząc jednostkę gospodarczą w której przedsiębiorstwa współpracują ze sobą.

(por. Haas/Neumair, 2008, 11 i nast.)

Świat
Europa
Państwo
Duże regiony
Regiony metropolitalne
Województwo / kraj związkowy
Region
Obszar zasięgu
Obszar poszerzony
Obszar bliski

Klasyfikacja obszarów gospodarczych

Wyznaczając granicę między obszarami gospodarczymi w celu analizy specyfik regionalnych należy skoncentrować się przede wszystkim na czterech ostatnich poziomach.

Republika Federalna Niemiec liczy około 82 mieszkańców, mieszkających w 16 krajach związkowych, które podzielone są na w sumie 412 powiatów oraz miasta wydzielone.

W Niemczech istnieje wiele różnych obszarów gospodarczych, które można analizować.

- Świat
- Europa
- Państwo
- Duże regiony
- Regiony metropolitalne
- Województwo / kraj związkowy
- Region
- Obszar zasięgu
- Obszar poszerzony
- Obszar bliski

Propozycja określenia dużych regionów

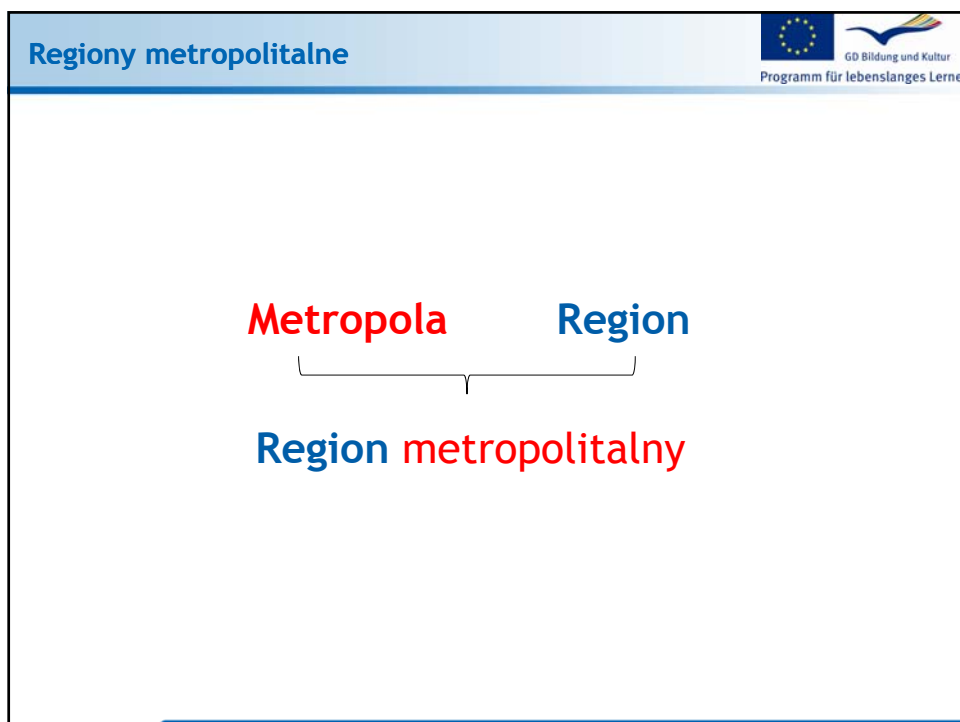
Regiony wg IPH

Administracyjny podział: Holandia. Propozycja określenia dużych regionów

Administracyjny podział Polska: Propozycja określenia dużych regionów

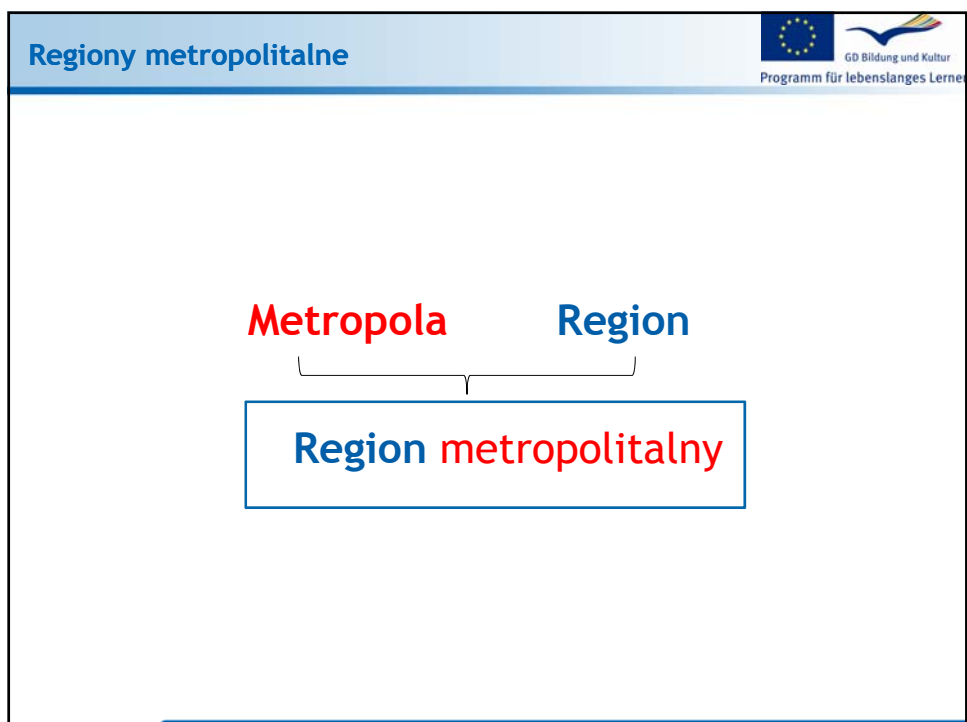
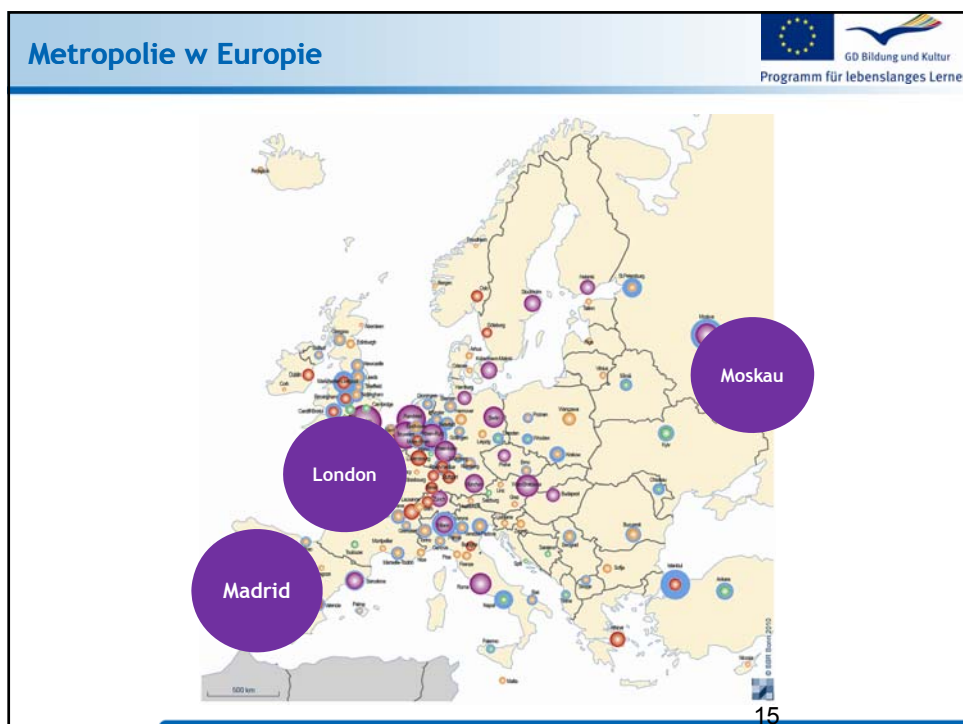

Definicja metropolii

Metropolia to duże miasto, którego zasięg oddziaływania ma wymiar zarówno krajowy jak i międzynarodowy. Cechuje je również duża koncentracja politycznych i ekonomicznych funkcji sterowania.

(Blotevogel/Danielzyk 2009, 23)

Definicja „regionu metropolitalnego“

W Niemczech pojęcie „regionu metropolitalnego” zostało oficjalnie wprowadzone w roku 1995 w związku z postanowieniem dotyczącym stworzenia ram polityczno-przestrzennych, które wyznaczone zostały na ministerialnej konferencji w sprawie **gospodarki przestrzennej i planowania**.

W postanowieniu tym regiony metropolitalne

„jako motory społecznego, gospodarczego, socjalnego i kulturalnego rozwoju [...] wpływają na utrzymanie wydajności i konkurencyjności Niemiec i Europy“

źródło: Bundesministerium für Raumordnung, Bauwesen und Städtebau 1995, 27

→ Pojęcie „Region metropolitalny” uzupełnia więc pojęcie „metropola” o obszar otaczający metropolę jako centrum.

Strategiczne funkcje regionów metropolitalnych

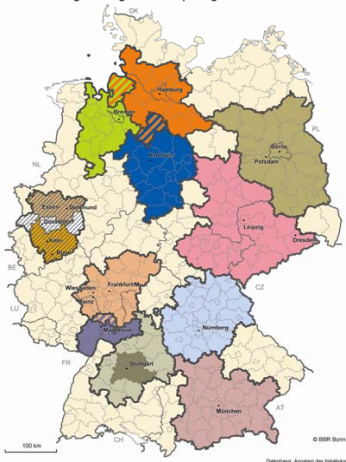
- ❖ **Funkcja decyzyjna i kontrolna**
Czy istnieją centrale sterujące międzynarodowymi działaniami gospodarczym i politycznymi?
- ❖ **Funkcja innowacyjna i funkcja konkurencyjności**
Innowacje gospodarcze, techniczne, społeczne i kulturowe
- ❖ **Funkcja gateway („wrót”)**
Węzły transportu międzynarodowego i globalnej komunikacji
- ❖ **Funkcja symboliczna**
Architektura, wizerunek, kultura

Regiony metropolitalne w Niemczech

 GD Bildung und Kultur
 Programm für lebenslanges Lernen

Abgrenzung der Metropolregionen 2010

© BBR Bonn 2010
Datenquelle: Abgrenzung des Internationalen Europäischen Metropolregionen in Deutschland BBR, Bonn, 31.12.2008

- (1) Berlin-Brandenburg
- (2) Bremen-Oldenburg im Nordwesten
- (3) Frankfurt/Rhein-Main
- (4) Mitteldeutschland
- (5) Hamburg
- (6) Hannover-Braunschweig-Göttingen-Wolfsburg
- (7) München
- (8) Nürnberg
- (9) Rhein-Neckar
- (10) Rhein-Ruhr
- (11) Stuttgart

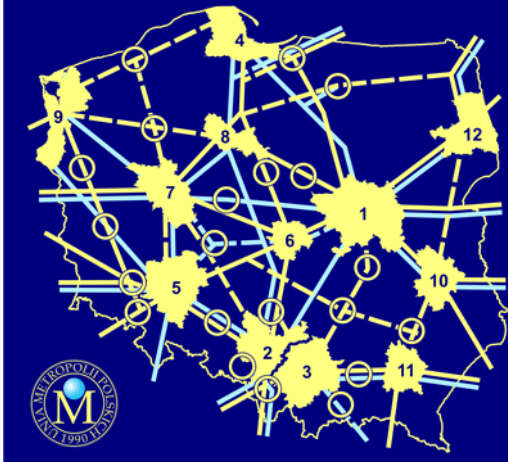
Quelle: Bundesinstitut für Bau-, Stadt- und Raumforschung

Regiony metropolitalne w Polsce

 GD Bildung und Kultur
 Programm für lebenslanges Lernen

**REGIONY METROPOLITALNE I MIEJSKIE RP
W SIECI DRÓG, KOLEI I LOTNISK TEN-T**

Logo: METROPOLIE POLSKIE

ludność w mln. studenci w tys.		
1	Warszawski	3,2 291
2	Katowicki	2,8 141
3	Krakowski	2,1 185
4	Gdański	1,2 92
5	Wrocławski	1,2 142
6	Łódzki	1,1 123
7	Poznański	1,1 142
8	Bydgoski	0,8 77
9	Szczeciński	0,7 62
10	Lubelski	0,7 86
11	Rzeszowski	0,6 62
12	Białostocki	0,5 50
razem		16,0 1453

○ regiony miejskie
0,2-0,5 mln osób

Źródło: <http://www.metropolie.pl/>

Euroregiony w Polsce i krajach sąsiadujących

 GD Bildung und Kultur
 Programm für lebenslanges Lernen

- 1 Bałtyk
- 2 Niemen
- 3 Bug
- 4 Karpaty
- 5 Tatry
- 6 Beskidy
- 7 Śląsk Cieszyński
- 8 Silesia
- 9 Pradziad
- 10 Glacensis
- 11 Dohrava
- 12 Nysa
- 13 Sprewa-Nysa-Bóbr
- 14 Viadrina
- 15 Pomerania

Euroregion Niemcy-Holandia

 GD Bildung und Kultur
 Programm für lebenslanges Lernen

- ✓ powierzchnia = rund 13.000 km²
- ✓ 3,4 Milionów mieszkańców
- ✓ 2/3 powierzchni i ludności należy do Niemiec, 1/3 do Holandii

Abb. 1: Das EUREGIO-Gebiet (Quelle: EUREGIO e.V.)

Branże kluczowe

 GD Bildung und Kultur
 Programm für lebenslanges Lernen

Co decyduje o tym, że branża jest kluczową (w regionie) ?

Pierwszy sektor

- Gospodarka rolna
- Gospodarka leśna

Drugi sektor

- Przemysł ciężki
- Przemysł metalowy
- Przemysł papirniczy
- Przemysł spożywczy
- Przemysł poligraficzny
- Przemysł włókienniczy

Trzeci sektor

- Usługi bankowe i ubezpieczeniowe
- Oświata
- Usługi prawnicze i medyczne

Przykłady branże kluczowe (wg katalogu branż A-Z)

 GD Bildung und Kultur
 Programm für lebenslanges Lernen

Administracja państwowa	Zboża
AGD - naprawa, sprzedaż, produkcja	Zdrowa żywność
Agencje artystyczne	Zegary, zegarki, paski do zegarków
Agencje modelek i hostess	Zielarstwo
Agencje, składy celne	Złomowanie pojazdów, jednostek pływających, autokasacja
Agregaty prądotwórcze	Znakowanie, hologramy
Agroturystyka	Zwierzęta - artykuły, pielęgnacja
[...]	Zwierzęta - hodowla, tresura, hotele
Konstrukcje metalowe, aluminiowe, stalowe	itd.
Kontenery	
Kopalnie	
Kosmetyki - produkcja, sprzedaż	
[...]	
Włókiennictwo	
Woda - uzdatnianie, badanie	
Wodociągi, kanalizacje	
Wydawnictwa	
Wypożyczenie banków	
Wypożyczenie gabinetów kosmetycznych	
Wypożyczenie gabinetów stomatologicznych	
[...]	

Ważniejsze branże kluczowe na przykładzie regionu metropolitalnego Bremen - Oldenburg

- Branża spożywcza (Kraft Foods, Beck`s)
- Branża samochodowa (Zakłady Mercedes Benz, Brema)
- Branża energetyczna (EWE SA, Oldenburg)
- Logistyka i gospodarka portowa (port JadeWeser, Eurogate)
- Ochrona środowiska i zmiany klimatyczne
- Lotnictwo i loty kosmiczne
- Turystyka (Morze Północne)
- Nauka
- Opieka zdrowotna (kliniki specjalistyczne/punkty rehabilitacyjne)
- Kultura

Logistyka jako regionalna i krajowa branża kluczowa

Potencjał tematyki

Przekazywanie wiedzy ekonomicznej nt.

- Regionalnego obszaru gospodarczego
- Znaczenia regionalnych brań kluczowych (np. portów i logistyki, turystyki, przemysłu drzewnego)
- Przedsiębiorstw i branż
- Zmian strukturalnych
- Znaczenia infrastruktury
- Handlu światowego i globalizacji

Poznanie nowych, do tej pory
nie znanych zawodów
bądź kierunków studiów

Ale dlaczego analizujemy regionalny obszar gospodarczy?

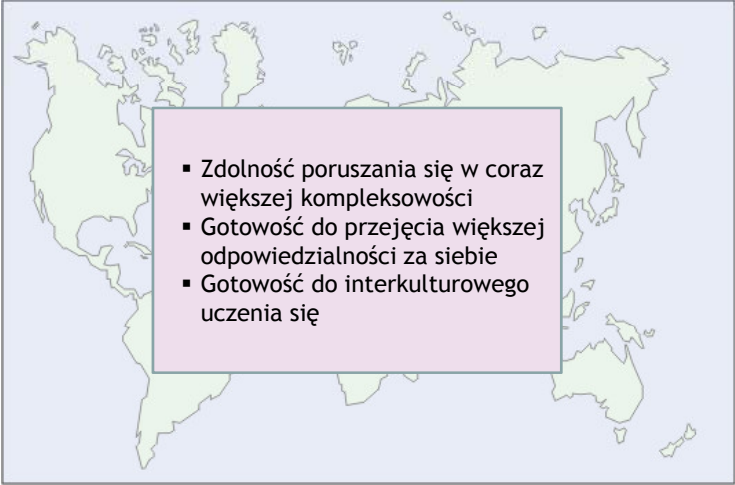

Krok po kroku zbliżamy się do wyboru zawodu

- Szukamy śladów I: Spojrzenie „na siebie”
- Szukamy śladów II: Spojrzenie na „zewnątrz”

Co w przyszłości będzie coraz ważniejsze

GD Bildung und Kultur
Programm für lebenslanges Lernen

- Zdolność poruszania się w coraz większej kompleksowości
- Gotowość do przejęcia większej odpowiedzialności za siebie
- Gotowość do interkulturowego uczenia się

Jak będziemy analizować obszar gospodarczy?

GD Bildung und Kultur
Programm für lebenslanges Lernen

Praca w grupach:

Przygotujemy wspólnie katalog kryteriów, schemat analizy

Przykład bloku zajęć (pomysły / propozycje)

- Metody: (szukanie informacji w Internecie, analiza prasy: nasz region i regionalny rynek pracy)
- Analiza i cechy charakterystyczne regionalnego obszaru gospodarczego
- Możliwości wyuczenia zawodu i ukończenia studiów w regionie
- Proces prowadzący do znalezienia odpowiedniego zawodu: zawody, kompetencje, poznanie samego siebie

Przykład bloku zajęć

Określenie najważniejszych branż / przedsiębiorstw w regionie

- Zestawienie branż kluczowych
- Np. przygotowanie zestawień/zestawienia informacji/ notek biograficznych dotyczących przedsiębiorcy
- Określenie zawodów typowych dla danej branży, obszarów działalności

Przykład bloku zajęć

Poszukiwanie informacji w Internecie:

- Branże (branże kluczowe) w regionie
- Przedsiębiorstwa w miejscu zamieszkania
- Zawody typowe w danej branży

Przykład bloku zajęć

Szukanie informacji w Internecie/ Analiza prasy

Przejdźcie do tematu: Regionalne przedsiębiorstwa i branże

Przejdźcie do tematu : Orientacja zawodowa

Pierwsze założenia dot. przygotowań w zakresie:
kontakty z praktyką

Praca w grupach (Angermünde)

1. Praca w grupach na temat: Jak mogę połączyć analizę obszaru gospodarczego i kontakty z praktyką z treściami, których uczę?
2. Faza online: Przygotowanie schematu
3. 2. Seminarium: Wymiana doświadczeń + planowanie realizacji kontaktów z praktyką
4. Realizacja kontaktów z praktyką

Wymiana doświadczeń, optymalizacja

Przygotowanie realizacji kontaktów z praktyką w sąsiadującym regionie za granicą

Wymiana doświadczeń, optymalizacja